

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.597/2011/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. ... (Dr. ... Ügyvédi Iroda, cím) pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - Dr. ... főosztályvezető ügyintézője mellett a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (cím) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.P.21.105/2011/5. sorszám alatt hozott ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes haszonélvezeti vevője volt a **P., P.** u. 5. szám alatti, a **P.-i N.** Mgtsz-tól megvásárolt ingatlannak. A felperes és az állagvevők által hibás teljesítés miatt indított perben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság jogerős 3.Pf.20.658/1995/2. sorszámú ítéletében kötelezte az eladó jogutódját a hibák kijavítására.

A kijavítás nem történt meg, emiatt a felülepítményeket a vevők nem tudták hasznosítani, ezért pert indítottak a bérleti díj mértékével megegyező, 1 920 000 forint elmaradt vagyoni előny megfizetése iránt. A Püspökladányi Városi Bíróság 3.P.20.158/2001/54. sorszámú ítéletével kötelezte az eladó jogutódját a felperes javára 114 840 forint és kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Pf.21.629/2003/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperes felülvizsgálati kérelmét a Legfelsőbb Bíróság Pfv.E.21.091/2004/2. számú végzésével elutasította.

A felperes arra hivatkozva, hogy az elmaradt haszon megtérítése iránti perben meghozott ítéletek hibás szakvéleményen alapultak, újabb keresetében 1 920 000 forint kár megfizetésére kérte kötelezni a Püspökladányi Városi Bíróságot, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságot és a Legfelsőbb Bíróságot. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság a pert a

Püspökladányi Városi Bírósággal szemben végzéssel megszüntette, a 8.P.20.802/2009/16. sorszám alatt hozott ítéletében a keresetet a felperes követelésének az elévülésére hivatkozással elutasította. Az ítéletet az érdemet illetően a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.292/2010/6. sorszámú ítéletében helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes Magyar Államot bírósági jogkörben okozott kárként 1 969 200 forint megfizetésére kérte kötelezni. Indokai szerint a kárát a pereiben korábban eljáró bírók, valamint az általuk kirendelt igazságügyi szakértők okozták nem megfelelő döntéseikkel, illetve véleményeikkel. A kárigénye 1 920 000 forint erejéig a Püspökladányi Városi Bíróság előtt 3.P.20.158/2001. szám alatt folyamatban volt perben érvényesített követelés, 30 000 forint igazságügyi szakértői díj, és a felszámoló részére a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala által jogtalanul átutalt 19 200 forint regisztrációs díj. Hivatkozott arra is a felperes, hogy a bíróságok elleni kártérítési pert elévülés miatt veszítette el, mert elévülési időn belül a jogi segítségnyújtó szolgálat határozata alapján az ügyvédek a keresetlevél benyújtását nem vállalták.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását azzal az indokkal kérte, hogy a Magyar Állam, mint önálló polgári jogi jogalany jogszabályi rendelkezés hiányában nem felel egyetlen szerve vagy szervezete, így az igazságszolgáltatást végző bíróságok esetleges kárt okozó tevékenységéért vagy mulasztásáért sem.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése, a 349. §-ának (1) és (3) bekezdése, valamint a 28. §-ának (1) bekezdése felhívásával megállapította, hogy a felek között kártérítési jogviszony nem áll fenn, mivel a sérelmezett eljárásban az állam közvetlenül nem vett részt, és nincs olyan jogszabály, amely a felelősségét a bíróság jogellenes magatartásáért a hivatkozott tényállás alapján megállapítaná.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen, annak kereseti kérelme szerint történő megváltoztatása iránt, a felperes terjesztett elő fellebbezést. Állítása szerint kára amiatt keletkezett, hogy a bíróságok az ellentmondásos szakvéleményt nem értelmezték megfelelően, illetve nem oldották fel az ellentmondást. Az álláspontja szerint az állam kárfelelőssége azért áll fenn, mert jogban járatlan emberként a per megindításához nem kapott időben segítséget és emiatt a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt a bíróságok ellen önállóan indított perben kifutott az igényérvényesítési határidőből. Már 2008. augusztusában megkapta a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivataltól a támogatást, de ügyét egyetlen jogi segítő sem vállalta el. Az állam és az állam jogalkotó feladatát ellátó szervek a hibásak, amiért nem úgy alkották meg a jogi segítségnyújtásról szóló jogszabályt, hogy annak alapján bárki rászoruló megkaphassa időben a megfelelő és szükséges jogi segítséget, hanem mindenféle kiskaput biztosít arra, hogy a jogi segítőik kibújhassanak a feladatuk, a jogban járatlan rászoruló emberek jogi segítséggel való ellátása alól.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Érvei szerint téves a felperes azon fellebbezési álláspontja, mely szerint a jogi segítségnyújtásról szóló jogszabály általa vélt hibája, hiányossága miatt a Magyar Államot

kártérítési felelősség terhelné. Az állam nem alkot jogszabályt, a jogalkotó szervei esetleges mulasztásáért pedig jogszabályi rendelkezés hiányában felelősség nem terheli.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálata során az ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított, a lényeges körülményeket, a releváns tényeket rögzítő tényállást elfogadta ítélezése alapjául, egyetértett érdemben helyes döntésével - és a fellebbezési érvek miatt az alábbi kiegészítéssel - annak jogi indokaival is.

Az alperessel szembeni igényérvényesítés lehetősége anyagi jogi kérdés. Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott Ptk. 28. §-ának (1) és (3) bekezdéseiből következően, az állam, mint jogi személy, jogképes. Jogképessége azonban nem abszolút, jogszabályi felhatalmazás alapján bír aktív vagy passzív perbeli jogképességgel, ez esetben perelhet vagy perelhető.

A bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség [Ptk. 349. § (3) bekezdés] a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárért való felelősség olyan speciális formája, amellyel kapcsolatos kárigények a munkáltató bírósággal szemben érvényesíthetők a Ptk. 349. §-a (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával. A felperes kártérítési igényének az alapjául ezért a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése szolgálhat. A bírósági jogkörben okozott kár címén a pert azonban a bíró felett munkáltatói jogokat gyakorló bíróság ellen kell megindítani, ilyen igény az alperessel szemben nem érvényesíthető.

Nem foghat helyt a felperes keresete a fellebbezési kérelmének eltérő jogi indokai alapján sem. Ezen érvek mentén az igénye jogszabályalkotással okozott kárért való felelősséget alapozhatna meg, ami nem azonos a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősséggel. A jogalkotásra, mint általános és absztrakt magatartási szabályok létrehozására irányuló tevékenységre, és a hozzá kapcsolódó felelősségre azonban kizárólag a közjog [alkotmányjog] szabályai vonatkoznak, amelyek jelenlegi jogunkban immunitást biztosítanak a jogalkotó számára [EBH.1999.14.]. A jogalkotó a polgárjogi felelősség szabályai szerint nem tartozik helytállási kötelezettséggel a jogszabály miatt hátrányos helyzetbe kerülő személyekkel szemben, mert az esetlegesen bekövetkezett károsodás nem keletkeztet polgári jogi [kötelmi] jogviszonyt a jogalkotó és a károsult között, ezért az ilyen sérelmek jóvátételére a polgári jogi kárfelelősségnek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében és a 349. §-ának (1) bekezdésében rögzített szabályai nem alkalmazhatóak. A jogalkotó kártérítési felelősségét az általa kibocsátott normatív szabályokkal összefüggésben nem lehet megállapítani. Polgári bíróság ugyanis nem állapíthatja meg azt, hogy a jogalkotó a jogalkotással jogellenességet követett el, a jogszabályt a bíróság nem vizsgálhatja felül. Ezért a jogszabály tartalmára hivatkozással kárigény érvényesítésére nincs mód. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében foglalt kártérítés feltételei közül - a fentiekre figyelemmel - hiányzik a jogellenesség. Az alperes kárfelelőssége ennél fogva nem állapítható meg.

Mindezek alapján az ítélőtábla a felperes fellebbezési érvelésének az értékelésével jogszabálysértés megállapítására nem látott lehetőséget, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét saját helyes indokai alapján, jogi indokolás fellebbezési érvek miatt szükséges kiegészítésével, a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A felperest a személyes költségmentessége folytán a Pp. 84. § (1) bekezdés b) pontja szerint megillető kedvezmény, hogy pervesztessége ellenére mentes a pártfogó ügyvéd díjának a megfizetése alól. Ezért az ítélet tábla a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése és a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (2) bekezdése szerint megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli. A pervesztes költségmentes felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése szerint a meg nem fizetett illeték megfizetésére sem kötelezhető, ezért a 14. § értelmében az így meg nem térülő költséget az állam viseli.

Az ítélet tábla az alperes javára a perköltség megállapítását, a másodfokú eljárásban a Pp. 75. §-ának (2) és (3) bekezdése szerint értékelhető perköltség igazolt felmerülése hiányában, mellőzte.

D e b r e c e n, 2012. január 12.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottília s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -